

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Judita Hrabčáková

Téma a rozsah práce: Dohody o ochraně investic a právo EU (64 s.+ přílohy)

Datum odevzdání práce: 10.2.2013

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce napsaná standardního rozsahu se zabývá tématem, které je vysoce aktuální. Navíc jde o téma, jehož vývoj nebyl v době odevzdání práce zdaleka ukončen. Práce si v úvodu klade za cíl poskytnout přehled mezinárodní úpravy a zásad v oblasti ochrany investic a naznačit východiska pro úpravu této problematiky na evropské úrovni.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o poměrně náročné téma, které vyžadovalo prostudovat množství primárních pramenů, především smluvních, práva EU a mezinárodní judikatury (ESD i investiční arbitráže), jakož i zahraniční odborné literatury. Autorka se též zabývala rozlišením intrakomunitárních a extrakomunitárních BITs a různým řešením jejich budoucí existence. Lze konstatovat, že diplomantka se s úkolem úspěšně vyrovnala. Lze ovšem poznamenat, že vycházela téměř výlučně ze zahraniční literatury, i když k některým otázkám (např. standardům zacházení s investicemi a možné konkurenci SDEU a investiční arbitráže) jsou k dispozici i české práce, např. Šturma, Balaš: Ochrana mezinárodních investic v kontextu obecného mezinárodního práva, Praha, 2012, nebo Šturma a kol.: Konkurojící jurisdikce mezinárodních rozhodovacích orgánů, Praha, 2009, popř. některé časopisecké články.

3. Hodnocení práce:

Diplomová práce je trochu atypicky rozdělena na úvod (1.), jádro práce (2.) a závěr (3.), další části, jako seznam literatury, abstrakty a klíčová slova, lze považovat za přílohy. Jádro práce je pak rozděleno na čtyři dále strukturované části, které se zabývají mezinárodními dohodami o ochraně investic (spíše by se měla jmenovat Prameny mezinárodního investičního práva, protože vedle mnohostranných a dvoustranných dohod sub 2.1.3. představuje i další prameny), definicemi investice, standardy ochrany investic podle mezinárodních dohod a práva EU, jakož i řešením sporů. Je třeba ocenit, že diplomantka rozebírá také některé relevantní arbitrážní nálezy, zejm. případy *Eastern Sugar* a *Binder*.

Práce je završena přiměřeně rozsáhlým závěrem, který shrnuje a zobecňuje dosažené poznatky.

Práce dále obsahuje seznam základní české i zahraniční odborné literatury, jakož i oficiálních dokumentů a internetových zdrojů.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po formální stránce je práce napsána ve slovenštině, odborným a přitom srozumitelným jazykem. Obecně je jazyková úroveň práce dobrá, i když obsahuje také několik chyb či překlepů, někdy bránících srozumitelnosti. Práce s prameny a poznámkový aparát je obecně na dobré úrovni.

Po obsahové stránce se práce v zásadě drží tématu, kterým je právě srovnání jednotlivých aspektů úpravy investic v BITs a právu EU.

Přesto lze mít k práci některé připomínky: Není jasné, jak dospěla k závěru, že zásady (snad spíše pravidla) v BITs se podobají obecným zásadám EU, které SDEU považuje za součást právního řádu EU (s. 8). Jaké zásady to mají být? Problematické je zařazení diplomatické ochrany do kapitoly Definice investice a investora (s. 16-17), navíc věcně sem vůbec nepatří ochrana majetku členů diplomatických misí (chrání je diplomatické výsady a imunity). Nesprávné je tvrzení, že práva akcionářů nemohou být předmětem diplomatické ochrany (s. 17). Z rozsudku MSD ve věci *Barcelona Traction* vyplývá pouze nutnost rozlišovat mezi právy společnosti a právy akcionářů s tím, že stát příslušnosti akcionářů nemůže zasáhnout na ochranu poškozené společnosti. Dohoda TRIPS byla uzavřena jako jedna z dohod WTO, tedy Světové obchodní organizace, nikoli Mezinárodní obchodní organizace (s. 18). Není jasné, proč autorka v kapitole věnované řešení sporů v oblasti investic uvádí dohodu GATS a Ujednání o řešení sporů (DSU), tedy mechanismus WTO (s. 35).

Pro účely ústní obhajoby navrhuji, aby se diplomantka zaměřila především na tyto otázky:

- (1) Jaký je rozdíl mezi standardy obsaženými v BITs, obecnými zásadami právními (ve smyslu čl. 38 odst. 1c Statutu MSD) a obecnými zásadami práva EU?
- (2) Je možné rozlišovat mezi evropským modelem BIT a vzorovou dohodou EU?
- (3) Počítají stávající či negociované IIAs EU s třetími státy s mezinárodní investiční arbitráží nebo spíše s mechanismem řešení sporů po vzoru WTO?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem představuje velmi aktuální diplomovou práci, kterou plně doporučuji k obhajobě a s výhradou jejího průběhu předběžně hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze dne 15.4.2013

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
oponent diplomové práce